

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 3049/15-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Željka Glušića predsjednika vijeća, Gordane Jalšovečki članice vijeća, Damira Kontreca člana vijeća i suca izvjestitelja, dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća i Jasenke Žabčić članice vijeća, u pravnoj stvari I-tužiteljice Đ. A. iz Z., OIB: ... i II-tužitelja I. Š. iz Z., OIB: ..., koje zastupa punomoćnik D. Š., odvjetnik u Z., protiv tuženika Udruge roditelja djece oboljele i liječene od malignih bolesti „H. ...“, N. G., OIB: ..., kojeg zastupa punomoćnik M. K., odvjetnik u S. B., radi stečenog bez osnove i isplate, odlučujući o reviziji I i II-tužitelja protiv presude Županijskog suda u Slavonskom Brodu poslovni broj Gž-1183/15-2 od 14. rujna 2015., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Slavonskom Brodu, Stalna služba u Novoj Gradiški poslovni broj P-367/15-4 od 3. travnja 2015., u sjednici održanoj 31. siječnja 2018.,

p r e s u d i o j e:

Revizija I i II-tužitelja odbija se kao neosnovana.

Obrazloženje

Presudom suda prvog stupnja suđeno je:

„Tužitelji Đ. A. iz Z., ..., OIB: ... i I. Š. iz Z., ..., OIB: ..., odbijaju se u cijelosti sa tužbom i tužbenim zahtjevom koji glasi:

„Nalaže se tuženiku da tužiteljima solidarno isplati iznos od 4.388.224,65 kn sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od dana podnošenja tužbe pa do isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za pet postotnih poena te da mu nadoknadi troškove parničnog postupka sa zakonskim zateznim kamatama po gore navedenoj stopi tekućim od donošenja prvostupanjske presude do isplate, sve u roku od 15 dana.“

Nalaže se tužiteljima Đ. A. iz Z., ..., OIB: ... i I. Š. iz Z., ..., OIB: ..., da tuženici Udruzi roditelja djece oboljele i liječene od malignih bolesti „H. ...“ N. G., ..., OIB: ..., solidarno naknade troškove ovog parničnog postupka u iznosu od 155.068,75 kn, sa zakonskom zateznom kamatom po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem eskontne stope Hrvatske narodne banke koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu za 5 (pet) postotnih poena, tekućom od dana presuđenja, tj. 3. travnja 2015. g., pa do isplate, u roku od 15 dana.

Sa preostalim dijelom zahtjeva za naknadu troškova ovoga parničnog postupka, tuženica se odbija.“

Presudom suda drugog stupnja odbijena je žalba I-tužiteljice i II-tužitelja kao neosnovana i potvrđena je presuda suda prvog stupnja (toč. I.), te su odbijeni tužitelji sa zahtjevom za naknadu troška žalbe, a tuženik sa zahtjevom za naknadu troška odgovora na žalbu (toč. II.).

Protiv presude suda drugog stupnja tužitelji su pravodobno podnijeli reviziju iz čl. 382. st. 1. toč. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“, broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13 - dalje: ZPP) zbog pogrešne primjene materijalnog prava, uz prijedlog da se revizija prihvati i obje nižestupanjske presude ukinu i predmet vrati sudu prvoga stupnja na ponovno odlučivanje, podredno da se pobijane odluke preinače na način da se prihvati tužbeni zahtjev.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija tužitelja nije osnovana.

U smislu odredbe čl. 392.a st. 1. ZPP revizijski sud, u slučaju kada je podnesena revizija iz čl. 382. st. 1. ZPP, ispituje pobijanu presudu samo u onom dijelu u kojem se ona pobija revizijom i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji.

Predmet spora je zahtjev tužitelja da im tuženik isplati iznos od 4.388.224,65 kn zbog stjecanja bez osnove, a koji iznos je tuženik prikupio kao organizator humanitarne akcije „N. ...“ radi prikupljanja novčane pomoći za mladb. (sada pok.) N. Š.

U postupku pred nižestupanjskim sudovima je utvrđeno:

- da je prema zahtjevu tuženika od 4. veljače 2013., Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji, Ispostava N. G., Odsjek za društvene djelatnosti, sukladno odredbi čl. 7. st. 2. Zakona o humanitarnoj pomoći donio rješenje od 26. veljače 2013., kojim je tuženiku kao organizatoru humanitarne akcije, dao prethodnu suglasnost za organiziranje humanitarne akcije „N. ...“, u svrhu prikupljanja novčane pomoći za mladb. N. Š.,

- da se navedena humanitarna akcija održavala od 2. veljače 2013. do 9. veljače 2013., što proizlazi iz zahtjeva za prethodnu suglasnost za organiziranje humanitarne akcije od 4. veljače 2013., te navedenog rješenja od 26. veljače 2013.,

- da je tuženik o navedenoj humanitarnoj akciji dostavio izvješća o prikupljenoj i pruženoj humanitarnoj pomoći nadležnom Uredu državne uprave u Brodsko-posavskoj

županiji, Ispostava N. G., Odsjeku za društvene djelatnosti, što proizlazi iz obrazaca izvješća o provedenoj humanitarnoj akciji od 1. ožujka 2013., dopune izvješća o provedenoj humanitarnoj akciji br. ... od 14. studenoga 2013. s potvrdom o preuzetoj humanitarnoj pomoći, dopune izvješća o provedenoj humanitarnoj akciji br. ... od 14. studenoga 2013., završnog izvješća od 14. studenoga 2013., te obrazloženja navedenih izvješća,

- da je Vlada Republike Hrvatske dana 6. veljače 2013. donijela rješenje o odobrenju sredstava na teret Proračunske zalihe Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2013., kojim je tuženiku na teret Posebnog dijela Državnog proračuna RH za 2013., odobren iznos do visine obračunatog PDV-a, radi povrata uplaćenog PDV-a u humanitarnoj akciji prikupljanja pomoći za liječenje N. Š. u inozemstvu, te je dana 30. kolovoza 2013. na žiro račun tuženika, Ministarstvo financija RH doznačilo iznos od 322.682,03 kn, što proizlazi iz rješenja Vlade Republike Hrvatske od 6. veljače 2013., dopisa Ministarstva financija RH od 4. prosinca 2013., te zapisnika Ministarstva financija RH, Uprave za financijsko upravljanje, unutarnju reviziju i nadzor o obavljenom proračunskom nadzoru u Udruzi od 5. prosinca 2013.,

- da je 6. veljače 2013. tužiteljica Đ. A. za liječenje sada pok. N. Š. na račun tuženika kao organizatora humanitarne akcije uplatila iznos od 3.821.819,74 kn, što proizlazi iz naloga klijenta Đ. A., P. b. Z. od 6. veljače 2013., kao i iz navedenog zapisnika Ministarstva financija RH o obavljenom proračunskom nadzoru od 5. prosinca 2013.,

- da je tuženik u humanitarnoj akciji „N. ...“, kao organizator, prikupio novčanu pomoć putem donacija preko telefona, doznake iz Državnog proračuna, navedene uplate prvotužiteljice, te donacija iz lokalnog proračuna, od ustanova, od trgovačkih društava i građana, a uplate su vršene u kunama i u devizama, što proizlazi iz izvadaka s računa tuženika kod Z. b. d.d.,

- da je C. ..., dana 2. svibnja 2013., ispostavila predračun za očekivane usluge br. ... na iznos od 575.654,40 USD, za liječenje N. Š. u SAD, koji je tuženik platio dana 7. veljače 2013., koje plaćanje je izvršeno doznakom u korist računa navedene bolnice, a sredstva su osigurana otkupom deviza u kunsjoj protuvrijednosti od 3.265.111,76 kn, tako da je dana 7. veljače 2013. tuženik za navedene troškove liječenja uplatio iznos od 3.224.651,31 kn (iznos od 40.460,45 kn predstavlja tečajnu razliku kod otkupa USD za plaćanje troškova liječenja), te je naknadno i za troškove prvotužiteljice za potrebe odlaska i smještaja u SAD, uplaćen iznos od 84.000,00 kn, što proizlazi iz Obrazloženja završnog izvješća o provedenoj humanitarnoj akciji od 13. studenoga 2013., kao i iz navedenog zapisnika Ministarstva financija RH o obavljenom proračunskom nadzoru u Udruzi,

- da je sada pok. N. Š. rođena ..., te da su njezini roditelji, ovdje tužitelji Đ. A. i I. Š., što proizlazi iz izvotka iz matice rođenih za N. Š.,

- da je N. Š. umrla dana ..., što proizlazi iz rješenja o nasljeđivanju javnog bilježnika A. K. Z. iz Z. br. O-1238/13 (UPP/OS-244/13) od 2. kolovoza 2013.,

- da ostavinu iza pokojne, prema navedenom rješenju o nasljeđivanju, čini štedna knjižica kod E. & S. b. d.d., s neutvrđenim novčanim iznosom, a njezinom nasljednicom je temeljem Zakona i ustupa, proglašena majka Đ. A., a otac I. Š. se prihvatio svog nasljednog dijela, te je isti ustupio svojoj supruzi.

Na temelju tako utvrđenih odlučnih činjenica nižestupanjski sudovi su zaključili da sredstva prikupljena u organiziranoj humanitarnoj akciji „N. ...“ za liječenje sada pok. N. Š. ne predstavljaju ostavinsku imovinu korisnika, odnosno da nisu nasljediva, a što proizlazi iz

odredbi Zakona o humanitarnoj pomoći („Narodne novine“, broj 128/10 - dalje: ZHP) radi čega je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen.

I po shvaćanju ovog revizijskog suda, pravilno su nižestupanjski sudovi ocijenili tužbeni zahtjev tužitelja neosnovanim.

Prema odredi čl. 2. st. 3. ZHP humanitarna pomoć koja se pruža socijalno osjetljivim skupinama obuhvaća mjere i aktivnosti za prikupljanje materijalnih i financijskih dobara koje se provode u cilju podmirivanja osnovnih životnih potreba i pomoći u poboljšanju kvalitete života, zdravlja, smještaja, stanovanja, prehrane, uvjeta školovanja i drugu pomoć, koja se po svojoj naravi može smatrati humanitarnom.

Iz navedene odredbe, prema shvaćanju nižestupanjskih sudova, obzirom na istaknute uvjete prikupljanja i pružanja humanitarne pomoći, proizlazi da osobe za koje se skuplja humanitarna pomoć istu ne mogu koristiti u drugu svrhu, osim u onu za koju je pomoć prikupljena, pa je u konkretnom slučaju pomoć prikupljena isključivo u cilju zaštite zdravlja tj. za liječenje sada pok. N. Š.

Navedeno pravno shvaćanje pravilnim prihvaća i revizijski sud. Naime, namjena sredstava prikupljenih u humanitarnoj akciji određuje prirodu prikupljenih sredstava radi čega pravo na humanitarnu pomoć predstavlja strogo osobno pravo korisnika pomoći. Obzirom da je u konkretnom slučaju nažalost prestala potreba za pružanjem novčane pomoći za potrebe liječenja korisnika humanitarne pomoći, sada pok. N. Š., prikupljena sredstva su izgubila svrhu radi kojih je organizirano njihovo prikupljanje i pružanje pomoći, te kao neutrošena sredstva više nisu vezana uz korisnika humanitarne akcije čija je potreba za prikupljenim sredstvima prestala.

Pogrešno revident smatra, a što je ujedno temeljni revizijski prigovor, da je pravo na prikupljenu humanitarnu pomoć pravo na novčanu tražbinu, te da bi u konkretnom slučaju trebalo primijeniti odredbu čl. 5. i 129. Zakona o nasljeđivanju („Narodne novine“, broj 48/03, 163/03, 35/05 - dalje: ZN), jer da je ovdje riječ o imovinskom pravu koje je kao takvo nasljeđivo, a što proizlazi iz odredbe čl. 4. st. 5. ZHP.

Prema odredbi čl. 4 st. 5. ZHP organizatori humanitarnih akcija iz st. 3. ovog članka obvezni su prikupljena financijska sredstva voditi na izdvojenom računu i dodijeliti ih korisniku po završenoj humanitarnoj akciji.

Navedena odredba ZHP ne daje prikupljenim financijskim sredstvima značaj osobne imovine korisnika humanitarne pomoći, već kao sredstva prikupljena na izdvojenom računu omogućavaju njihovu upotrebu upravo u svrhu radi koje su i prikupljena, a to je ostvarenje prava na pružanje novčane pomoći, u konkretnom slučaju za potrebe liječenja korisnika humanitarne pomoći.

Stupanjem na snagu 1. studenoga 2015. Zakona o humanitarnoj pomoći („Narodne novine“, broj 102/15) upravo su i uklonjeni eventualni nedostaci ZHP na način da je između ostalog propisano da je humanitarna pomoć za korisnike besplatna i ne može se nasljeđivati (čl. 2. st. 3.), te je i regulirano postupanje s neutrošenim financijskim sredstvima

prikupljenima u humanitarnim akcijama na način da je organizator humanitarne akcije dužan neutrošena sredstva zadržati na računu i uplatiti ih na račun prve slijedeće humanitarne akcije koja je odobrena s istom oznakom vrste (čl. 25.). Iz navedenog je vidljiv i stav zakonodavca u pogledu predmeta ovoga spora.

Također valja napomenuti da sud sukladno čl. 2. ZPP u parničnom postupku odlučuje u granicama zahtjeva koji su stavljeni u postupku, a predmet ovog spora je zahtjev tužitelja na isplatu prikupljene humanitarne pomoći za koju tužitelji smatraju da je postala vlastita imovina sada njihove pok. kćeri, odnosno njezina ostavina. Prethodno navedeno se posebno naglašava obzirom na navode tužitelja vezano uz pravnu osnovu tuženika na zadržavanje prikupljene humanitarne pomoći, kao i nezakonitog trošenja prikupljenih sredstava od strane članova tuženika, a što nije predmet ovog parničnog postupka.

Obzirom na navedeno valjalo je reviziju tužitelja odbiti kao neosnovanu na temelju odredbe čl. 393. ZPP.

Zagreb, 31. siječnja 2018.

Predsjednik vijeća:
Željko Glušić, v. r.